

תוכן העניינים

ז	פתח דבר
ט	חנינה בן מנחם לזכרו של זאב פלק
יג	מיכאל קורינאלדי הארות לביוגרפיה של זאב פלק
יז	נתאי שנאן רשימת פרסומיו של זאב פלק

מאמרים במדעי היהדות

3	שלום אלבק	לפירוש המשנה הראשונה בפרק התשיעי בכתובות
15	יעקב בלידשטיין	יובל: אידאולוגיה והיסטוריה בהלכת חז"ל
27	דוד גולינקין	פרקים בתולדות המועד למתן השם לבן ולבת
39	אברהם גרוסמן	'והוא ימשול בך': זכות הבעל להכות את אשתו למטרת 'חינוך'
59	ברכיהו ליפשיץ	סיטומתא – בין קניין לבין התחייבות
71	תרצה מיטשם	משמיא קנסוה
89	משה פאלוך	'ניצוצות שאין בהם ממש', יחסו ההגותי וההלכתי של הראי"ה קוק לחילוני ולחילון: קריאה רב-שכבתית
123	מנחם צבי פוקס	פולמוס סמוי בתפילה
165	אהרון קירשנבאום	תביעה והגנה במקרא: בין התורה הכתובה לתורה המסורה
189	שלום רוזנברג	פרדוקסים של מוסר ופוליטיקה
205	יאיר רונן	כיבוד זכויות אדם ומחויבות כלפי האחר
231	אבי שגיא	הפולמוס על החכמות החיצוניות בספרות השו"ת: עיון בשלוש גישות בשאלת היחס לתרבות שב'חוץ'

	דב שוורץ	על דרשנות קבלית בהגותו של הרב חרל"פ:
255		ימי הדין והרחמים
269	ישראל מ' תא-שמע (ז"ל)	פסוקי דזמרה ומעמדם בסדר התפילה

מאמרים בשאלות השעה

279	יוסף אחיטוב	ערכי מוסר ולאומיות בחוגי 'מרכז הרב'
	עזרא בן-גרשום	קידוש השם וחילול השם בתורת נושא
307		לימודים בבית הספר התיכון בישראל
323	דבורה וייסמן	על דיאלוג בין-דתי
	צבי זוהר	אורח חיים ישראלי חילוני: מימוש 'קבלת
		המצוות' הנחוצה לגיור בר תוקף, עיון בפסיקתו
333		של הרב משה הכהן
355	צבי א' טל	לבעיית גיוס בני הישיבות
371	בנימין לאו	עיון בדרכה של 'התנועה ליהדות של תורה'
	תמר רוס	על סיכויי השיח הבין-דתי בימינו
		(דברים שנאמרו בכנס בין-דתי לכבוד ביקורו
385		של האפיפיור בירושלים)
	אליעזר שביד	כבוד האדם – אחריותו או אנוכיותו?
		('חוק כבוד האדם וחירותו' והסולידריות
393		החברתית-לאומית במדינת ישראל)

החלק האנגלי

Lenn E. Goodman	Mosaic Liberalism	v
Joseph Méléze Modrzejewski	Greeks and Jews, Prejudice and illusion: "Mixed Civilisation" and "Judeo-Christian" Tradition	xxv

פתח דבר

פרופסור זאב פלק, שהלך לעולמו בכ"ח באלול תשנ"ט, הותיר אחריו חלל ריק בתחומים שונים. אנו, חבריו, חוקרי המשפט העברי, התלמוד, ההיסטוריה של עם ישראל ומחשבת ישראל, החלטנו להעלות את זכרו של תלמיד־חכם, חוקר ואיש רוח מיוחד זה בספר זיכרון.

באישיותו של זאב פלק נתמזגו חוקר ואיש המעשה גם יחד. לפיכך נחלק הספר לשני מדורים: המדור האחד עניינו מאמרים שונים במדעי היהדות, לרבות המשפט העברי, ואילו המדור השני עניינו מאמרים בשאלות השעה. ואף על פי שפעמים קשה להבחין הבחנה מוחלטת בין מאמרים שעניינם המדור האחד לבין אלו שעניינם המדור האחר, אפשר בכל זאת להכריע בבעיה לאיזה משני המדורים שייך עיקרו של כל מאמר.

תודתנו נתונה לכל המחברים שנתנו לספר מפרי עטם מתוך הוקרה לזכרו של זאב פלק. הספר יצא לאור מתוך שותפות הדוקה עם מרים פלק וחיים פלק, אלמנתו ובנו של זאב פלק, שסייעו בידינו במשך תקופת הכנתו של הספר. משה פאלוך מילא במסירות את תפקיד מזכיר המערכת ומאמציו ראויים לשבח מיוחד. יהודית שמש, העורכת הלשונית, ערכה את המאמרים השונים בטוב טעם. נתאי שנאן ערך את רשימת פרסומי המרובים של זאב פלק. שלום צבר יעץ בבחירת תמונת השער, שהמציאה לנו ג'ויה פרוג'ה שטולמן ממוזיאון ישראל. הוצאת מאגנס, מנהלה לשעבר, דן בנוביץ', ואשר על ההפקה וההדפסה, רם גולדברג, טרחו בהוצאתו של הספר לאור בצורה נאה. יבואו כולם על הברכה.

רבקה הורביץ משה דוד קֶר יוחנן דוד סילמן מיכאל קורניאלדי
ירושלים הנבנית, ח' באדר ראשון ה'תשס"ה